

ΖΙΑΜΠΙΕΡ
ΣΙΝΟΥΕ

Η πνοή
του
γιασεμιού

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: LE SOUFFLE DU JASMIN

Από τις Εκδόσεις Flammarion, Παρίσι 2010

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η πνοή του γιασεμιού**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Gilbert Sinoué

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ : Βασιλική Κοκκίνου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Καζούρη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. & Φ. Δεληγιάννης Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Flammarion, 2010

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: 123 RF Stock Photography

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Ιανουάριος 2012, 2.500 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-511-3

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121

144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1

106 79 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head office: 121, Tatoiu Str.

144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 1, Mavromichali Str.

106 79 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

ΖΙΑΜΠΙΕΡ ΣΙΝΟΥΕ

Η πνοή
του
γιασεμιού

*Μετάφραση:
Βασιλική Κοκκίνου*

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΟΥ ΖΙΑΜΠΕΡ ΣΙΝΟΥΕ

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

- Η Αιγυπτία*, 1996, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Η κόρη του Νείλου, 1996, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Το ζαφείρι του Θεού, 1997, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Η πορφύρα και η ελιά, 1999, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Το αγόρι της Φλάνδρας, 2000, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Η σοφία της Ανατολής, 2001, μτφρ. Ρεβέκκα Πέσσαχ
Μέρες και νύχτες της ζωής μου, 2002,
μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Αβικέννας ή Ο δρόμος του Ισπαχάν, 2004,
μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Μοχάμετ Άλι, ο τελευταίος φαραώ της Αιγύπτου, 2004,
μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Οι σιωπές του Θεού, 2005, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Στην αυγή μιας νέας εποχής, 2006, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Ακενατόν, ο καταραμένος θεός, 2006, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Ταξίδι χωρίς επιστροφή, 2007, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Η σταυρωμένη βασίλισσα, 2007, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Ο Συνταγματάρχης και το Παιδί-Βασιλιάς, 2008,
μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Εγώ, ο Ιησούς, 2009, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Φλόρενς Νάιτινγκεϊλ, η νοσοκόμα της καρδιάς μας,
2010, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου
Ερβάν, 2010, μτφρ. Βασιλική Κοκκίνου

Επίσης:

Λαΐδη Χάμιλτον, μια ζωή γεμάτη πάθος, 2002, εκδ. Σμίλη

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ ετοιμάζεται:

Η κραυγή της πέτρας

*Στους Μοχάμαντ Ταρμπούς,
Μπάσελ και Νάντα*

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ

Παλαιστινιακή οικογένεια Σαχίντ

Χουσεΐν, ο πατέρας

Νάντια, η μητέρα

Μουράντ, ο πρωτότοκος γιος

Σουλεϊμάν, ο δευτερότοκος ο γιος

Σάμια, η κόρη (το μικρότερο παιδί)

Λατίφ ελ-Ουακίλ, δεύτερος εξάδελφος του Χουσεΐν Σαχίντ

Λείλα ελ-Ουακίλ, σύζυγος του Λατίφ

Αιγυπτιακή οικογένεια Λούτφι

Φαρίντ Λούτφι μπέης, ο πατέρας

Αμίρα, η μητέρα

Ταϊμούρ, ο γιος (το πρωτότοκο παιδί)

Μόνα, η κόρη

Ιρακινή οικογένεια Ελ-Σάφι

Νιντάλ ελ-Σάφι, ο πατέρας

Σάλμα, η σύζυγός του

Σαμς, ο γιος

Ντούνια, η ετεροθαλής αδελφή του Νιντάλ

Εβραϊκή οικογένεια Μάρκου

Γιόζεφ Μάρκου, ο πατέρας

Ιρίνα, η κόρη του, παντρεμένη με τον Σάμουελ Μπρόνσταϊν.

Ένα παιδί: Αβραάμ

Δεύτερη παλαιστινιακή οικογένεια: Ταρμπούς

Μαρουάν, ο πατέρας

Λούμπνα, η μητέρα

Κασίμ, ο πρωτότοκος γιος

Ουισάμ, ο δευτερότοκος γιος

Λείλα, η πρωτότοκη κόρη

Γιασμίνα, η μικρότερη κόρη

Άχμεντ Ζουλφικάρ, φίλος των Λούτφι

Νουρ Ζουλφικάρ, μικρότερη αδελφή του Άχμεντ,

σύζυγος του Ταϊμούρ Λούτφι

Χισάμ και Φάντελ, οι δυο γιοι του Ταϊμούρ και της Νουρ

«Ω, Η Ανατολή είναι η Ανατολή
και η Δύση είναι η Δύση,
και ποτέ αυτά τα δύο δε θα συναντηθούν».

Η Μπαλάντα της Ανατολής και της Δύσης,
Ράντγιαρντ Κίπλινγκ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

*Όποιος οδηγεί στην επιτυχία μια επανάσταση
αδυνάτων ενάντια στους αφέντες τους,
θα βγει απ' αυτήν τόσο βρόμικος, που τίποτε
στον κόσμο, κατόπιν, δε θα μπορεί να του δώσει
την εντύπωση ότι είναι καθαρός.*

T. E. Λόρενς, *Οι Επτά Στύλοι της Σοφίας*

Λονδίνο, 16 Μαΐου 1916

Εβαλε την υπογραφή του στο κάτω μέρος της τελευταίας σελίδας ο λόρδος Γκρέι, ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών, και έδωσε το σιλό στον διπλανό του, τον Πολ Καμπόν, πρεσβευτή της Γαλλίας στο Λονδίνο.

«Η σειρά σας, φίλε μου!»

Ο Καμπόν, με ένα μορφασμό που έμοιαζε με χαμόγελο, έβαλε τη μονογραφή του στις σελίδες του εγγράφου και έγραψε το όνομά του δίπλα σε εκείνο του υπουργού. Κοίταξε για μια στιγμή τις δύο υπογραφές: η μία, άκαμπτη και νευρική· η άλλη, η δική του, ευλύγιστη και κομψή. Αναμφίβολα έμοιαζαν με το μέλλον: το χειρότερο ή το καλύτερο. Αυτές οι συμφωνίες που υπογράφηκαν με άκρα μυστικότητα-

τα ανάμεσα στη Γαλλία και στην Αγγλία –με τις ευλογίες της αυτοκρατορικής Ρωσίας– θα άνοιγαν άραγε τις πύλες του Παραδείσου ή της Κόλασης;

Ο Ουίλιαμ Μπόιντενς, σύμβουλος του λόρδου Γκρέι, λες και είχε διαβάσει τις σκέψεις του Γάλλου διπλωμάτη, αναφώνησε:

«Τα θερμά μου συγχαρητήρια, *τζέντλεμεν!* Μια καινούργια μέρα ξημερώνει για τα δύο έθνη μας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα είναι θριαμβευτική».

Χωρίς να χάσει καιρό, πήγε σε ένα στρογγυλό τραπεζάκι με τρία πόδια όπου ήταν τοποθετημένο ένα μεγάλο μπουκάλι σαμπάνιας, σέρβιρε τον υπουργό, τον πρεσβευτή, και έπειτα έδωσε το τρίτο κύπελλο σε έναν άνθρωπο με πρόσωπο ισχνό, ξανθά μαλλιά, λεπτή κορμοστασιά, είκοσι οκτώ ετών το πολύ. Από τη στιγμή που είχαν εισέλθει στο γραφείο του λόρδου Γκρέι, ο νέος άνδρας δεν είχε πει λέξη. Ανησυχία ήταν αυτό που περνούσε από τα βαθυγάλαζα μάτια του ή ενόχληση επειδή είχε υποχρεωθεί να ανεχτεί τη λονδρεζίκη βροχή επί μία εβδομάδα;

«Ελάτε, κύριε Λεβάν», είπε ο λόρδος Γκρέι, «χαλαρώστε! Ήταν δύσκολο, το παραδέχομαι, αλλά η υπομονή των διαπραγματευτών μας απέδωσε καρπούς».

Ο νέος άνδρας συμφώνησε χωρίς ενθουσιασμό.

«Λεβάν. Ζαν-Φρανσουά Λεβάν. Είναι το αληθινό σας όνομα, φαντάζομαι».

«Μάλιστα, κύριε υπουργέ».

«Το να ονομάζεσαι Λεβάν* όταν ασκείς το επάγγελμα του βοηθού γραμματέα Ανατολικών Υποθέσεων... σίγου-

* Levent λέγεται η Ανατολή στα γαλλικά. (Σ.τ.Μ.)

ρα είναι σημάδι της μοίρας». Στράφηκε προς τον πρεσβευτή της Γαλλίας: «Δε βρίσκετε;»

«Είναι όπως ακριβώς το λέτε», συμφώνησε ο Καμπόν. «Και δε μένει παρά να βεβαιώσουμε πόσο χαρισματικός είναι στις ανατολικές γλώσσες ο Ζαν-Φρανσουά. Μιλάει τα αραβικά σχεδόν άπταιστα όπως τα γαλλικά, και γνωρίζει θαυμάσια αυτή την περιοχή του κόσμου. Αν τολμούσα, θα έλεγα ότι παρά τη νεαρή του ηλικία είναι κάτι σαν τον δικό μας “Λόρενς”».

«Ω! Σας θυμίζω ότι ο Λόρενς “μας” δεν είναι τριάντα ετών. Στις μέρες μας, οι νέοι φαίνονται πολύ πιο ώριμοι από όσο ήμαστε εμείς».

Ο υπουργός ύψωσε το κύπελλό του:

«Στη Γαλλία! Στην Αγγλία!»

«Στη Γαλλία! Στην Αγγλία!»

«Μια και αναφέρατε τον αγαπητό Λόρενς», συνέχισε ο Πολ Καμπόν, «πού βρίσκεται αυτή τη στιγμή;»

«Σύμφωνα με τα τελευταία νέα, επέστρεψε στο Κάιρο μετά την προσπάθειά του να διαπραγματευτεί –ανεπιτυχώς– με τους υπεύθυνους Οθωμανούς μια τιμητική έξοδο για τον άτυχο στρατηγό μας Τάουνσεντ και τους άνδρες του, οι οποίοι αυτή τη στιγμή βρίσκονται περικυκλωμένοι κοντά στη Βασόρα, στο Ιράκ¹».

Ο λόρδος Γκρέι ολοκλήρωσε μέσα από τα δόντια του:

«Πήραμε ένα γερό μάθημα εκεί κάτω...»

1. Για λόγους κατανόησης, χρησιμοποιούμε εκ προθέσεως το σύγχρονο όνομα αυτής της χώρας, η οποία, στην πραγματικότητα, θα υπάρξει με τα σημερινά της σύνορα με το όνομα Ιράκ μετά το 1918. Πριν από αυτή την ημερομηνία, όλη η περιοχή ονομαζόταν Μεσοποταμία.

«Ωστόσο», του θύμισε ο Ουίλιαμ Μπρίντενς, «η κατάληψη της επαρχίας της Βασόρας παραμένει απόλυτη προτεραιότητα».

«Πάντως δεν κάναμε καλά που υποτιμήσαμε την τουρκική αντίσταση. Προφανώς, η Οθωμανική Αυτοκρατορία παραμένει όρθια».

«Όμως οι ημέρες της είναι μετρημένες», παρατήρησε ο Καμπόν.

Ο Λεβάν πήρε το ρίσκο να παρέμβει:

«Επιτρέψτε μου μια ερώτηση: όταν αυτός ο πόλεμος τελειώσει, είστε σίγουροι ότι οι Άραβες θα καθίσουν με τα χέρια σταυρωμένα;»

«Υποθέτω ότι υπονοείτε τις συμφωνίες που μόλις υπογράψαμε», είπε ο λόρδος Γκρέι.

Ο Λεβάν το επιβεβαίωσε. Αυτές οι μυστικές συμφωνίες που οι πρωταίτιοί τους τις ονόμαζαν ήδη «Σάικς-Πικό» – από το όνομα των δύο διπλωματών Μαρκ Σάικς και Ζορζ Πικό, που τις είχαν διαπραγματευτεί–, μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής: μετά τον πόλεμο, η Γαλλία και η Αγγλία θα μοιράζονταν το οθωμανικό γλύκισμα. Οι επαρχίες της Βαγδάτης και της Βασόρας θα περιέρχονταν στη Μεγάλη Βρετανία. Η παράκτια Συρία, ο Λίβανος και η Κιλικία¹ θα περιέρχονταν εκ νέου στη Γαλλία. Όσο για το βιλαέτι² της Μοσούλης, θα χωριζόταν στα δύο. Το πρώτο τμήμα, που περιλάμβανε την πόλη Μοσούλη, θα έπεφτε στη μερίδα της Γαλλίας. Το δεύτερο, με την πόλη Κιρκούκ, στη μερίδα της Αγγλίας. Μια διεθνής ζώνη θα δημιουργ-

1. Νότια επαρχία της Μικράς Ασίας που βρίσκεται στην Τουρκία.

2. Τουρκικός όρος που σημαίνει νομός, περιοχή ή επαρχία.

γείτο στην Παλαιστίνη, κι ακόμη, η τσαρική Ρωσία δε θα έμενε παραπονεμένη: είχαν κρατήσει για λογαριασμό της τα στενά του Βοσπόρου και τέσσερις οθωμανικές επαρχίες κοντά στον Καύκασο.

Με μερικές μολυβιές, εν αγνοία των ενδιαφερομένων πληθυσμών, μια περιοχή του κόσμου είχε περάσει από τον έναν κατακτητή στον άλλον.

Ένα ειρωνικό χαμόγελο χαράχτηκε στα χείλη του λόρδου Γκρέι.

«Οι Άραβες, είπατε; Αγαπητέ μου, γνωρίζετε καλά ότι σαν έθνος οι Άραβες δεν υφίστανται. Δεν είναι παρά ένα σύνολο φυλών. Εξάλλου, αν το χειριστούμε σωστά, θα παραμείνουν αυτό που είναι: ένα συνονθύλευμα μικρών φυλών που ζηλεύουν η μία την άλλη και είναι ανίκανες να ενωθούν». Και επανέλαβε αδιάφορα: «Ένα άθλιο συνονθύλευμα φυλών».

«Ωστόσο ο πράκτοράς σας, ο λοχαγός Λόρενς», παρατήρησε ο Λεβάν, ξαφνιασμένος από αυτή την περιφρονητική στάση, «κατάφερε να τους ενώσει και τους έπεισε να πολεμήσουν στη θέση σας τον Τούρκο εχθρό, στην Αραβία. Και το έκαναν με θάρρος εκπληκτικό».

«Σωστά», συμφώνησε ο λόρδος Γκρέι.

«Ως αντιστάθμισμα, δεν τους υποσχεθήκατε ότι θα βασιλέψουν με πλήρη ανεξαρτησία στις απελευθερωμένες περιοχές; Δε διαβεβαιώσατε τον αρχηγό τους, τον Χουσεΐν ιμπν Άλι, τον σαρίφ της Μέκκας¹, ότι θα αναλάμβανε την

1. Τίτλος που δινόταν παλιά από τους μουσουλμάνους στο φύλακα των αγίων τόπων της Μέκκας και της Μεδίνας. Αυτή η υπηρεσία καταργήθηκε το 1924 μετά την κατάληψη της περιοχής από τον Ιμπν Σαούντ.

προεδρία της μέλλουσας αραβικής Ένωσης; Η Αγγλία δεν έχει δεσμευτεί επίσημα να δώσει το Ιράκ και τη Συρία στον Φειζάλ, τον πρωτότοκο γιο τού σαρίφ, και στον άλλο του γιο, τον Αμπντάλα, τα εδάφη που βρίσκονται στην ανατολική όχθη του Ιορδάνη¹, όπως και την Παλαιστίνη; Ένα σωρό υποσχέσεις δόθηκαν στο όνομα του βρετανικού στέμματος και με τη συναίνεση της Γαλλίας.² Εγώ...»

Ο λόρδος Γκρέι σήκωσε απότομα το χέρι, με την ένταση ξάφνου αποτυπωμένη στο πρόσωπό του.

«Μια στιγμή, κύριε Λεβάν. Κατάλαβα καλά; Στο όνομα της Αγγλίας; Της Γαλλίας;»

Κοίταξε τον Πολ Καμπόν με έκφραση τάχα οργισμένη.

«Ήσαστε ενήμερος γι' αυτό; Οι κυβερνήσεις μας έδωσαν τέτοιες υποσχέσεις;»

Ο πρεσβευτής της Γαλλίας ξερόβηξε.

«Δεν άκουσα ποτέ κάτι τέτοιο».

Ο λόρδος Γκρέι στράφηκε προς τον Λεβάν.

«Βλέπετε;» του είπε με πλατύ χαμόγελο.

«Εντούτοις ο λοχαγός Λόρενς...»

«Οι υποσχέσεις του λοχαγού Λόρενς δεσμεύουν μόνο αυτόν. Είναι προτιμότερο να μας ενημερώσετε πού θέλετε να καταλήξετε».

«Ο κύριος υπουργός έχει δίκιο», υπερθεμάτισε ο Καμπόν. «Δε σας καταλαβαίνω».

Καθώς ξεστόμιζε αυτά τα λόγια, ο πρεσβευτής σκέφτη-

1. Η Υπεριορδανία.

2. *Les Sept Piliers de la Sagesse*, T.E. Laurence, Εκδόσεις Phebus (Επτά Στύλοι της Σοφίας, του Τ. Ε. Λόρενς, μτφρ. Ευαγγελία Κιζήλου, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1994).

κε πως το επάγγελμα του διπλωμάτη σίγουρα δεν είχε σχέση με αργομισθία. Ήξερε πολύ καλά τι κρυβόταν πίσω από τη συνθήκη Σάικς-Πικό, και ποτέ, σε όλη τη μακρά σταδιοδρομία του, δεν είχε βρεθεί αντιμέτωπος με μια τέτοια τρομερή ραδιουργία. Επανελάβε ωστόσο:

«Δε σας καταλαβαίνω».

«Εγώ... εγώ...» ψέλλισε ο Λεβάν, συνειδητοποιώντας την ξαφνική ένταση που κυριάρχησε στο δωμάτιο. «Απλώς επανελάβα ορισμένα γεγονότα, Εξοχότατε. Μου φάνηκαν ανησυχητικά».

«“Ανησυχητικά”;» ρώτησε ο Ουίλιαμ Μπόιντενς.

«Μάλιστα, κύριε».

«Μα τι τρέχει, λοιπόν;»

Ο Λεβάν παρέμεινε σιωπηλός.

«Μιλήστε. Μη φοβάστε», επέμεινε ο λόρδος Γκρέι.

«Όπως παρατήρησε η Εξοχότης σας, γνωρίζω πολύ λίγο την περιοχή. Αυτός ο διαμελισμός που συντάχθηκε στα γραφεία του Φόρεϊν Όφισ και του Κε ντ' Ορσέ δε λαμβάνει υπόψη την πραγματικότητα. Υπάρχουν πολλές πιθανότητες, αυτή η συνθήκη που υπογράφηκε πίσω από την πλάτη των Αράβων, να δημιουργήσει τρομερή απογοήτευση κάποια μέρα. Και δεν υπάρχει τίποτε χειρότερο από την απογοήτευση. Άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, άνθρωποι έχυσαν το αίμα τους χάριν των υποσχέσεων που τους δόθηκαν. Δε θα ξεχάσουν. Έστω κι αν είναι Βεδουίνοι». Έκανε μικρή παύση και διευκρίνισε: «Θα δημιουργήσουμε σ' αυτή την περιοχή του κόσμου μια πυριτιδαποθήκη – κάτι χειρότερο: μια σειρά από βραδυπλεγείς βόμβες όπως ποτέ δεν έγινε στην Ιστορία».

«Ας υποθέσουμε ότι έτσι έχουν τα πράγματα», αποκρί-

θηκε ο λόρδος Γκρέι. «Εμείς θα διατηρούμε τον έλεγχο του πυροκροτητή».

«Εύχομαι ολόψυχα να έχετε δίκιο, κύριε υπουργέ, διαφορετικά...»

«Ναι;»

«Αυτό το σχέδιο Σάικς-Πικό, με όλο το σεβασμό...»

«Ναι;»

«Θα εκραγεί στα μούτρα μας...»

*Πάνω σε τούτη τη γη υπάρχει η αφέντρα της γης,
μάννα κάθε αρχής, μάννα κάθε τέλους. Λεγόταν
Παλαιστίνη. Ύστερα την ονόμασαν Παλαιστίνη.*

Μαχμούντ Νταρούις

Χάιφα, 2 Σεπτεμβρίου 1918

Κόντευε οκτώ η ώρα.

Ο Χουσεΐν Σαχίντ κατευθύνθηκε προς το παράθυρο. Η Μεσόγειος αστραφτοκοπούσε. Καμιά δεκαριά Άγγλοι στρατιωτικοί ήταν μαζεμένοι στην αποβάθρα. Τους συνόδευε ένας άνδρας με πολιτικά. Λίγο πιο πέρα διακρινόταν ένα φορτηγό κλεισμένο με καραβόπανο.

Ο Χουσεΐν χάιδεψε την γκριζα γενειάδα του. Είχε ακούσει ότι ένα βρετανικό σύνταγμα διέσχισε την πόλη πριν από μερικές εβδομάδες, κατευθυνόμενο προς το Νότο. Το θυμόταν πολύ καλά, επειδή εκείνη την ημέρα επιθεωρούσε τους πορτοκαλεώνες του.

Έσкупσε για να παρακολουθήσει καλύτερα τη σκηνή. Αυτός ο πολίτης που συζητούσε με τους στρατιωτικούς δεν ήταν ο εξάδελφός του Λατίφ ελ-Ουακίλ; Ναι, φυσικά. Με

το παχύ μουστάκι, τους μυώδεις ώμους και το άτριχο κρανίο του, θα τον αναγνώριζε ανάμεσα σε χίλιους. Τι σκάρωνε μ' αυτούς τους στρατιώτες;

Είχε περάσει ένας χρόνος από τότε που οι Άγγλοι αποβιβάστηκαν στην Παλαιστίνη λόγω του πολέμου που είχε πλήξει τον κόσμο και την περιοχή.

Το Δεκέμβριο, ένας Άγγλος στρατηγός με το παράξενο όνομα Άλλα Νάμπι –εκτός κι αν τον έλεγαν Άλενμπι– μπήκε στην Ιερουσαλήμ και έδωξε τους Τούρκους που βρισκόταν εκεί τέσσερις περίπου αιώνες. Έπειτα από μερικούς μήνες, το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, έπαιρνε τη Χάιφα. Τον Οκτώβριο κατέλαβε τη Δαμασκό. Η Βηρυτός και το Χαλέπι έπεσαν με τη σειρά τους. Αληθινός πολεμιστής αυτός ο Άλλα Νάμπι... Και τώρα, για ένατη φορά στην ιστορία της, η γη της Παλαιστίνης βρισκόταν σε χέρια κατακτητών.

Καημένη Παλαιστίνη! Στην αρχαιότητα διχοτομήθηκε από τους Χαναανίους και τους Εβραίους εισβολείς, αργότερα μοιράστηκε ανάμεσα στα βασίλεια του Ιούδα και του Ισραήλ, καταστράφηκε συθέμελα από τους Ασσυρίους, κατακτήθηκε με τη σειρά από τους Πέρσες, τους Έλληνες, τους Ρωμαίους, τους Άραβες, τους Σταυροφόρους, τους Τούρκους, και σήμερα από τους Άγγλους! Καημένη Παλαιστίνη...

Ένας αξιωματικός έδειξε τα αγκυροβολημένα πλοία, μερικά καΐκια που μετέφεραν εμπορεύματα, τρία από τα οποία ανήκαν στον Χουσεΐν.

Ξαφνικά ένωσε πολύ κουρασμένος και κάθισε πάλι στο γραφείο του, κρατώντας το κεφάλι ανάμεσα στα χέρια του. Πόσων χρόνων ήταν; Είκοσι; Τριάντα; Ή εκατό; Τι ανοησία ο υπολογισμός του χρόνου που είχαν επινοήσει οι άνθρωποι! Δε θα μπορούσε να είναι κάποιος έφηβος στην

καρδιά και γέρος στο σώμα; Σήκωσε το πρόσωπό του και παρατήρησε το είδωλό του στον καθρέφτη που κρεμόταν στον απέναντι τοίχο. Σε οκτώ ημέρες θα γινόταν σαράντα οκτώ ετών. Μπορεί τα μάγουλά του και το ηλιοκαμένο μέτωπό του να ήταν σπαρμένα με ρυτίδες, όμως τα μάτια του, στο χρώμα του σκούρου κάστανου, διατηρούσαν τη λάμψη των είκοσι χρόνων τους.

Έφερε το χέρι στο στήθος του σαν να ήθελε να συγκρατήσει έναν πόνο. Γιατί ένιωθε τόση ανησυχία; Από τότε που οι Άγγλοι έγιναν κύριοι της Παλαιστίνης, όλα φαίνονταν τόσο εύθραυστα! Ιδιοκτήτης πορτοκαλεώνων και ενός λαχανόκηπου κοντά στην πόλη, ανάμεσα σε άλλα αγαθά, ο Χουσεΐν ήξερε πολύ καλά πόσο η τύχη των ασήμαντων ανθρώπων εξαρτιόταν από τα κατώματα των ισχυρών. Αν επρόκειτο μόνο για το δικό του πεπρωμένο, δε θα τον πείραζε καθόλου! Όμως είχε οικογένεια: μια γυναίκα, τη Νάντια, και τρία παιδιά! Δύο αγόρια και μια θυγατέρα. Το μικρότερο, η Σάμια, είχε γιορτάσει πρόσφατα τη συμπλήρωση των δεκατριών χρόνων της. Ο Σουλεϊμάν είχε κλείσει τα δεκαέξι πριν από μία εβδομάδα, και ο πρωτότοκος, ο Μουράντ, έμπαινε στα δεκαεννέα. Τρία παιδιά. Τρεις ζωές που έπρεπε να τις προστατεύσει και να τις οδηγήσει σε ασφαλές λιμάνι. Πώς να ξεχάσει ότι την επομένη της αγγλικής επίθεσης, η οποία είχε καταλήξει στην καταστροφή της σιδηροδρομικής γραμμής της Χετζάζης, βρέθηκε με εκατοντάδες οκάδες¹ εμπορεύματα στα χέρια, που αναγκάστηκε να πουλήσει όσο όσο για να μη σαπίσουν; Μεγάλη ζημιά!

1. Παλιά τουρκοαιγυπτιακή μονάδα βάρους. Μία οκά ισούται με 1.282 γραμμάρια.

Μερικά χτυπήματα του ρόπτρου στη θύρα του ισογείου τον έβγαλαν από τις σκέψεις του. Έκανε υπομονή. Ο υπηρέτης του δε θ' αργούσε ν' ανοίξει.

Βήματα ακούστηκαν. Ένας άνδρας έκανε την εμφάνισή του – σωματώδης, μετρίου αναστήματος, με τα μάγουλα καλυμμένα με πυκνή γκριζόμαυρη γενειάδα.

«Λατίφ!»

Ο Χουσεϊν άπλωσε τα χέρια προς τον εξάδελφό του.

«Χαίρομαι που σε βλέπω! Ή μάλλον που σε ξαναβλέπω. Γιατί σε είδα με τους Άγγλους πριν από λίγη ώρα».

«Σαλάμ, αδελφέ μου. Είσαι καλά;»

«Ελ χάμντου λιλά! Χάρη στον Θεό».

Σωριάστηκε σε ένα κάθισμα.

«Πεθαίνω από δίψα».

Ο Χουσεϊν φώναξε τον υπηρέτη του και παρήγγειλε ένα μεγάλο ποτήρι φρέσκια λεμονάδα.

«Λοιπόν; Τι νέα έχουμε;»

Ο Λατίφ ελ-Ουακίλ άναψε με την ησυχία του ένα τσιγάρο προτού απαντήσει:

«Οι Άγγλοι συνέλαβαν τον Καμίλ μπέη».

«Τον Καμίλ μπέη; Τον *καϊμακάμη*¹ της Χάιφας; Για ποιο λόγο;»

«Τούρκος δεν είναι; Για τους Άγγλους, όλοι οι Τούρκοι είναι εχθρικοί υπήκοοι, και έχω άλλο ένα νέο να σου ανακοινώσω που μας αφορά πιο άμεσα. Οι Βρετανοί μού ζήτησαν να τον αντικαταστήσω».

«Εσύ; Κυβερνήτης;»

«Κυβερνήτης είναι πολύ μεγάλη κουβέντα. Τώρα που οι

1. Κυβερνήτης επαρχίας στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

υπήκοοι της Αυτού Μεγαλειότητας σέρνουν το χορό, η θέση αυτή δεν έχει πια την ίδια σημασία. Ας πούμε πως θα γίνω ένα είδος υπεύθυνου μεσολαβητή ανάμεσα στο λαό και στους Άγγλους αξιωματικούς».

«Δέχτηκες;»

«Φυσικά».

«Εσύ, ένας διακεκριμένος άνθρωπος και Παλαιστίνιος; Θα συνεργαστείς;»

Ο Λατίφ ετοιμάστηκε να απαντήσει, όταν μπήκε στο δωμάτιο ο Μουράντ, ο πρωτότοκος γιος του Χουσεΐν. Ψηλός, ευκίνητος, με μαύρα μάτια, χαιρέτησε τους δυο άνδρες με σεβασμό.

«Σας διέκοψα».

«Ο θεός σου», του εξήγησε ο Χουσεΐν, «μόλις τώρα μου ανήγγειλε τη σύλληψη του Καμίλ μπέη. Και μάντεψε ποιον σκέφτηκαν οι Άγγλοι να τον αντικαταστήσει!»

«Εμένα», έσπευσε ν' αποκαλύψει ο Λατίφ ελ-Ουακίλ. «Αλλά, όπως έλεγα στον πατέρα σου, δεν υπάρχει περίπτωση να γίνω κυβερνήτης. Όχι. Θα είμαι μόνο φορέας των παραπόνων μας».

«Πρέπει να σε συγχαρώ ή να σε συλλυπηθώ;»

«Ούτε το ένα ούτε το άλλο. Απλώς να με ευχαριστήσεις».

«Να σε ευχαριστήσω που θα συνεργαστείς με τον νέο κατακτητή;»

«Αυτό ακριβώς ήμουν έτοιμος να του επισημάνω κι εγώ», υπερθεμάτισε ο Χουσεΐν.

«Ελάτε τώρα!» αναφώνησε ο Λατίφ. «Αν συμφώνησα, δεν το έκανα για τη δόξα! Ξέρεις καλά πως, ανεξάρτητα από το εμπόριο πηλίνων σκευών, πάντα ήμουν μπλεγμένος στη διοίκηση της πόλης στο πλευρό των Τούρκων. Σήμερα

δε βλέπω τίποτε το άτοπο σε μία συνεργασία μου με τους Άγγλους. Έτσι, θα μπορέσω να περάσω ευκολότερα τα αιτήματά μας και θα καταφέρω να υπηρετήσω καλύτερα την κοινότητά μας».

Ένα ειρωνικό γέλιο τράνταξε τον Μουράντ.

«Την κοινότητά μας; Ό,τι έχει απομείνει από δαύτη! Δε βλέπεις τι συμβαίνει στη Χάιφα; Είκοσι χιλιάδες κάτοικοι, ογδόντα τέσσερις στους εκατό μουσουλμάνοι, πέντε στους εκατό εβραίοι. Να είσαι σίγουρος πως αύριο θα ανατραπούν αυτά τα ποσοστά».

«Θα ανατραπούν; Τι είναι αυτά που λες;» αναφώνησε ο Χουσεϊν.

Αντί για άλλη απάντηση, ο Μουράντ ανέμισε ένα απόκομμα εφημερίδας και διάβασε:

Λονδίνο, 2 Νοεμβρίου 1917

Αγαπητέ λόρδε Ρότσιλντ,

Έχω τη χαρά να σας απευθύνω, εν ονόματι της κυβέρνησεως της Αυτού Μεγαλειότητος, την παρακάτω διακήρυξη συμπαθείας αναφορικά με τις σιωνιστικές¹ επιθυμίες, δήλωση που υποβλήθηκε στο υπουργείο και εγκρίθηκε από αυτό.

«Η κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητος αντιμετωπίζει ευνοϊκά την ίδρυση στην Παλαιστίνη μιας εθνικής εστίας για τον εβραϊκό λαό, και θα χρησιμοποιήσει όλες τις δυνάμεις της προκειμένου να διευκολύνει την πραγ-

1. Σιωνισμός: πολιτικό και θρησκευτικό κίνημα με στόχο την ίδρυση και εν συνεχεία την εδραίωση ενός εβραϊκού κράτους (της Νέας Σιών) στην Παλαιστίνη.

ματοποίηση αυτού του σκοπού. Βεβαίως εννοείται ότι δε θα συμβεί τίποτε που θα μπορούσε να πλήξει τα πολιτικά και θρησκευτικά δικαιώματα των μη εβραϊκών κοινοτήτων που υπάρχουν στην Παλαιστίνη, καθώς και τα δικαιώματα και την πολιτική κατάσταση των οποίων απολαμβάνουν οι Εβραίοι στις άλλες χώρες».

Θα σας ήμουν εν γνώμων αν θα επιθυμούσατε να γνωστοποιήσετε αυτή τη διακήρυξη στη σιωνιστική Ομοσπονδία.

Άρθρου Τζέιμς Μπάλφουρ

«Τι ιστορία είναι πάλι αυτή;» ψέλλισε ο Χουσεΐν. «Ποιος είναι αυτός ο Μπάλφουρ; Πού το βρήκες τούτο το άρθρο;»

«Μου το ταχυδρόμησε από το Κάιρο ο φίλος μου Ταϊμούρ Λούφι πριν από μερικούς μήνες. Το έλαβα μόλις χθες».

«Ο Ταϊμούρ Λούφι; Είναι το παιδί που γνώρισες πριν από τον πόλεμο, κατά τη διάρκεια των διακοπών μας στην Αλεξάνδρεια; Ο πατέρας του είναι πολύ πλούσιος, νομίζω. Δεν εργάζεται στο βαμβάκι;»

Ο Μουράντ κατένευσε.

«Ε, λοιπόν, δεν ήξερα πως κρατήσατε επαφές».

«Δε σταματήσαμε να αλληλογραφούμε. Εξαιτίας του πολέμου αραιώσε η επικοινωνία μας, αυτό είναι όλο».

Στράφηκε προς τον θείο του και άλλαξε θέμα:

«Λοιπόν; Τι λες γι' αυτό το γράμμα;»

«Απλούστατα πρόκειται για δυσφήμιση!»

«Μια εθνική εβραϊκή εστία;» βρυχήθηκε ο Χουσεΐν. «Εδώ; Αδύνατον!»

«Κι όμως», απάντησε ο Μουράντ, «το κείμενο το αναφέρει ξεκάθαρα εδώ: “Η κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειό-

τητος αντιμετωπίζει ευνοϊκά την ίδρυση στην Παλαιστίνη μιας εθνικής εστίας για τον εβραϊκό λαό”».

«Αυτό δε με εκπλήσσει», σχολίασε ο Λατίφ. «Για τους Άγγλους, για τον δυτικό κόσμο γενικά, δεν υπάρχουμε. Αυτοί οι άνθρωποι φαντάζονται πως η Παλαιστίνη είναι ένα έρημο μέρος, χωρίς καθόλου πολιτισμό. Αποκρύπτουν το γεγονός ότι οι πρόγονοί μας οι Χανααναίοι ζούσαν εδώ πριν από τέσσερις χιλιάδες χρόνια, και υποθέτουν πως οι επτάκόσιες πενήντα χιλιάδες κάτοικοι¹ που ζουν στις πόλεις και στα χωριά μας είναι φαντάσματα. Τα σχολεία μας, οι εκκλησίες μας, τα τεμένη και οι βιβλιοθήκες μας, οι αγροί μας, τα υφαντήριά μας, οι φυτείες μας» –σάρωσε με την ανάστροφη του χεριού του τον αέρα– «είναι άνεμος!»

«Για Αλλάχ!» αναφώνησε ο Χουσεΐν. «Θα ήθελε ένας από σας να μου εξηγήσει ποιος είναι αυτός ο Μπάλφουρ;»

«Ο Βρετανός υπουργός των Εξωτερικών», του εξήγησε ο Λατίφ.

«Ποιος σκορπιός τον τσίμπησε; Είναι Εβραίος;»

«Όχι. Απλώς εφαρμόζει την πολιτική της κυβέρνησής του. Μια πολιτική, η οποία σίγουρα δεν πηγάζει από την αγάπη των Άγγλων για την εβραϊκή κοινότητα. Πίσω από αυτό το σχέδιο κρύβονται υπολογισμοί που αγνοούμε. Δεν πρέπει λοιπόν να δραματοποιούμε τα πράγματα. Ξαναδιαβάστε καλά το κείμενο της επιστολής. Διασαφηνίζει πως δε θα συμβεί τίποτε που θα μπορούσε να πλήξει τα πολιτικά και θρησκευτικά δικαιώματα των μη εβραϊκών κοινοτήτων. Και...»

1. Κατά προσέγγιση αριθμός, βασισμένος στις οθωμανικές στατιστικές της εποχής και στην απογραφή που έγινε το 1922 από τη βρετανική κυβέρνηση.

1916-1956. Στην καρδιά της Ανατολής, τέσσερις οικογένειες – μια εβραϊκή, μια παλαιστινιακή, μια ιρακινή και μια αιγυπτιακή–, πρόσωπα εύθραυστα και δυνατά, ευαίσθητα και συνάμα μαχητικά, προσπαθούν να επιβιώσουν από το ναυάγιο στο οποίο τους έχει οδηγήσει η Δύση. Χιλιάδες χιλιόμετρα από εκεί, ένας Γάλλος διπλωμάτης παρατηρεί, αδύναμος, τα προεόρτια της καταστροφής, ενώ στο μυαλό του αντηχεί μια τελευταία ερώτηση: ο θόρυβος από τις βόμβες θα καλύψει για πάντα την πνοή του γιασεμιού;

Με αυτό το συναρπαστικό μυθιστόρημα, ο Ζιλμπέρ Σινουέ δείχνει πώς, από την αλαζονεία κάποιων, μια ολόκληρη περιοχή του κόσμου βυθίστηκε στον πόνο και στη δυστυχία.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-496-511-3

9 789604 965113

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 08593

ΔΙΑΒΑΣΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ